

COMMISSIE VOOR BOEKHOUDKUNDIGE NORMEN

CBN-advies 2011/7 - Bestemde fondsen

Advies van 6 april 2011

De bestemde fondsen van een grote of zeer grote vereniging of stichting vertegenwoordigen eigen middelen van de vereniging of stichting. Bestemde fondsen worden gevormd vanuit het positief te bestemmen resultaat dat een vereniging of stichting behaalt, en waaraan zij een specifieke bestemming wenst te geven¹.

De balans van een grote of zeer grote vereniging of stichting wordt opgesteld na toewijzing. Dit wil zeggen rekening houdend met de beslissingen tot besteding van het saldo van de resultatenrekening en van het overgedragen resultaat².

Indien de vereniging of stichting op het einde van het boekjaar een positief resultaat behaalt, dan kan de vereniging of stichting beslissen om dit resultaat over te boeken naar de bestemde fondsen³. Deze boeking maakt deel uit van de resultaatverwerking.

Boeking

691	Overboeking op de bestemde fondsen	
	aan 13	Bestemde fondsen

De vereniging of stichting kan ook beslissen om het positief overgedragen resultaat van vorige jaren (gedeeltelijk) aan te wenden voor de aanleg van een bestemd fonds.

Voorbeeld 1

Stel dat de vereniging op het einde van het vorige boekjaar een positief resultaat behaalde van 5.000 euro. Aan dit resultaat werd geen specifieke bestemming gegeven en het werd geboekt op rekening 140 Positief overgedragen resultaat. Dit boekjaar behaalt de vereniging een positief resultaat van 14.000 euro. Het te bestemmen resultaat van het boekjaar bestaat uit dit positief resultaat van het boekjaar vermeerderd met het overgedragen positief resultaat van het vorige boekjaar (14.000 + 5.000). Het te bestemmen resultaat wordt volledig toegekend aan een fonds bestemd voor investeringen.

14	Overgedragen resultaat	5.000	
	aan 790	Onttrekking aan het overgedragen resultaat ⁴	5.000
691	Overboeking op de bestemde fondsen	19.000	
	aan 130	Fondsen bestemd voor investeringen	19.000

Het is belangrijk om duidelijk het verschil te maken tussen de aanleg van een bestemd fonds en de aanleg van een voorziening.

Voorzieningen voor risico's en kosten beogen naar hun aard duidelijk omschreven verliezen of kosten te dekken die op balansdatum waarschijnlijk of zeker zijn, doch waarvan het bedrag niet vaststaat⁵. Voorzieningen moeten stelselmatig worden gevormd⁶ en moeten worden teruggenomen ingeval deze worden aangewend⁷.

Een bestemd fonds wordt daarentegen gevormd vanuit de 'resultatenbestemming' van de vereniging of stichting en kan aangelegd worden om algemeen omschreven risico's of projecten te dekken. Bestemde fondsen behoren tot het eigen vermogen van de vereniging of stichting.

De aanleg van bestemde fondsen is niet verplicht, maar de Commissie raadt aan dergelijke fondsen aan te leggen.

Het rekeningenstelsel voorziet de aanleg van Fondsen bestemd voor investeringen (rekening 130), Fondsen bestemd voor sociaal passief (rekening 131) en Andere bestemde fondsen (rekening 132).

De Commissie beveelt sterk aan om de bestemde fondsen terug te nemen bij aanwending. Bij heel specifiek omschreven fondsen is de Commissie van oordeel dat dit een verplichting is.

Voorbeeld 2

Stel dat een fonds bestemd voor investeringen ten belope van 25.000 euro wordt aangelegd voor de aankoop van een bestelwagen. Op het moment dat de bestelwagen wordt aangekocht (kostprijs 24.000 euro), dient dit fonds, naar het oordeel van de Commissie, teruggenomen te worden.

- Aankoop bestelwagons:

241	Meubilair & rollend materieel die volle eigendom zijn van de vereniging	24.000	
	aan 440 Leveranciers		24.000
440	Leveranciers	24.000	
	aan 550 Kredietinstellingen: Rekeningen-courant		24.000

- Terugname van het daarvoor aangelegde bestemde fonds:

130	Fondsen bestemd voor investeringen	25.000	
	aan 791 Onttrekking aan de bestemde fondsen		25.000

Het aangewend bestemd fonds mag eventueel ook rechtstreeks overgeboekt worden naar een ander bestemd fonds overeenkomstig [advies 121/3](#) Mutaties binnen het eigen vermogen⁸.

Indien de vereniging of stichting op het einde van het boekjaar een negatief resultaat behaalt, dan kan de vereniging of stichting beslissen om het verliesaldo aan te zuiveren door onttrekking aan de bestemde fondsen. De onttrekking aan de bestemde fondsen ter aanzuivering van verliezen, dient steeds via de resultaatverwerking te verlopen⁹.

13	Bestemde fondsen		
	aan 791 Onttrekking aan de bestemde fondsen		

Wanneer een vereniging of stichting een bestemd fonds aanlegt, dan dient zij in de toelichting een staat van de bestemde fondsen op te nemen die de waarderingsregels vermeldt die werden gekozen om het bestemde bedrag te bepalen¹⁰.

Deze waarderingsregels dienen nauwkeurig te bepalen waarvoor het bestemd fonds wordt aangelegd. Zij dienen ook aan te geven op welke manier dit fonds zal aangelegd worden. Zo kan de jaarlijkse toekenning aan het fonds bijvoorbeeld gebeuren voor een percentage van het positieve resultaat of voor een vast bedrag (uiteraard onder voorbehoud van voldoende positief resultaat), en dit tot een bepaald bedrag bereikt wordt.

Voorbeeld 3

Een vereniging vreest dat ze haar activiteiten binnen een aantal jaren zal moeten stopzetten. De vereniging beslist om een fonds bestemd voor sociaal passief aan te leggen ten belope van de kosten die de vereniging zal moeten dragen in geval van afdanking van haar werknemers (deze worden geschat op 240.000 euro). In de waarderingsregels van het fonds wordt bepaald om de komende boekjaren 90% van het te bestemmen positief resultaat van het boekjaar aan dit fonds toe te kennen, totdat het bestemde fonds 240.000 euro bedraagt.

Stel dat de vereniging in dat boekjaar een positief resultaat behaalt van 50.000 euro, dan zal zij 45.000 euro toewijzen aan het fonds bestemd voor sociaal passief.

691	Overboeking op de bestemde fondsen	45.000	
	aan 131 Fondsen bestemd voor sociaal passief		45.000

¹ Bestemde fondsen zijn vergelijkbaar met "reserves" bij ondernemingen.

De creatie van de rubriek Bestemde fondsen bij verenigingen en stichtingen kan worden verklaard vanuit de bekommernis de boekhoudverplichtingen volgend uit de wet van 17 juli 1975 aan te passen aan de bijzondere aard en het wettelijk statuut van de verenigingen (Verslag aan de Koning bij het koninklijk besluit van 19 december 2003 betreffende de boekhoudkundige verplichtingen en de openbaarmaking van de jaarrekening van bepaalde verenigingen zonder winstoogmerk, internationale verenigingen zonder winstoogmerk en stichtingen, BS 30 december 2003).

² Artikel 9 KB van 19 december 2003 juncto artikel 26, § 1 KB W.Venn.

³ De resultaatverwerking gebeurt op initiatief van de raad van bestuur, maar bij verenigingen dient de algemene vergadering deze resultaatverwerking goed te keuren (artikelen 17, § 1 en 37 Wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen).

⁴ De Commissie zal voorstellen om de benaming van rekening 790 aan te passen als volgt: "Overgedragen positief resultaat van het vorige boekjaar".

⁵ Artikel 6 KB van 19 december 2003 juncto artikel 50 KB W.Venn.

⁶ Ze mogen dus niet afhangen van het resultaat van het boekjaar (artikel 6 KB van 19 december 2003 juncto artikel 53 KB W.Venn.).

⁷ Artikel 6 KB van 19 december 2003 juncto artikel 55 KB W.Venn.

⁸ Bulletin CBN, nr. 34, maart 1995, 3-10.

⁹ De resultaatverwerking gebeurt op initiatief van de raad van bestuur, maar bij verenigingen dient de algemene vergadering deze resultaatverwerking goed te keuren (artikelen 17, § 1 en 37 Wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen).

